

სიტყვის მაგიური ძალა: ზოგი
საინტერესო ფაქტი ფრაზეოლოგიისა
და ფსიქოსომატიკის
ურთიერთმიმართებასთან დაკავშირებით

THE MAGIC POWER OF WORDS: CERTAIN
INTERESTING FACTS REGARDING THE RELATION
BETWEEN PHRASEOLOGY AND PSYCHOSOMATICS

ირინე დემეტრაძე

Irine Demetradze

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის
თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
Ivane Javakhishvili Tbilisi State University

ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი
Faculty of Humanities

საკვანძო სიტყვები: ფრაზეოლოგიური ერთეულები, სომატური
კომპონენტი, დადებითი კონოტაცია, უარყოფითი
კონოტაცია, ზეგავლენა ადამიანის ჯანმრთელობაზე.

Keywords: phraseological units, somatic component, positive
connotation, negative connotation, impact on human health.

ცნობილია, რომ ყველა ენაში უხვად მოიძებნება სომატური კომპონენტების შემცველი ფრაზეოლოგიური ერთეულები. ეს არის უთარგმნელი ლექსიკური ერთეულები, რომლებიც ემყარება ადამიანის სხეულის ნაწილებს, ასევე, სასუნთქი, ნერვული და გასტრო-ენტეროლოგიური სისტემების შემადგენელ ორგანოებს.

მოხსენების მიზანია სომატური კომპონენტების შემცველი ფრაზეოლოგიური ერთეულების შესწავლა ინგლისურ და ქართულ მასალაზე დაყრდნობით. ცხადია, ასეთი ფრაზეოლოგიური ერთეულები მრავალენათმეცნიერს აქვს შესწავლილი ორივე საკვლევე ენაში, მაგრამ მოცემული მოხსენების სიახლე ისაა, რომ მასში ყურადღება გამახვილებულია საკვლევი ფრაზეოლოგიური ერთეულების ფსიქოლოგიურ ეფექტზე, რაც საბოლოოდ დადებითად ან უარყოფითად აისახება ადამიანის ჯანმრთელობაზე. ნეირომეცნიერებისა და ფსიქოლოგების ნაშრომებზე დაყრდნობით, მოხსენებაში განხილულია სომატური კომპონენტის შემცველი ფრაზეოლოგიური ერთეულების გავლენა ადამიანის ფსიქიკურ მდგომარეობასა და ჯანმრთელობაზე. არაერთმა სამეცნიერო ექსპერიმენტმა დაადასტურა, რომ ზოგიერთი (უარყოფითი სემანტიკის) ფრაზეოლოგიური ერთეული საზიანოა ჯანმრთელობისთვის, ხოლო სხვა ერთეულებს (რომლებიც დადებითი სემანტიკისაა) სამკურნალო ძალა აქვთ. მოხსენებაში განხილულია ორივე ტიპის ფრაზეოლოგიური ერთეულები და მათი გავლენა ადამიანის ფსიქიკასა და ორგანიზმზე. ინგლისური ემპირიული მასალა აღებულია იდიომების ბეჭდური და ელექტრონული ლექსიკონებიდან, ქართული მასალა კი მოპოვებულია როგორც ლექსიკონებიდან, ისე ცოცხალი მეტყველებიდან.

მოხსენებაში ყურადღება გამახვილებულია იმ ინგლისურ და ქართულ ფრაზეოლოგიურ ერთეულებზე, რომლებიც უკავშირდებიან სხეულის შემდეგ ნაწილებს: თავი, თვალები, ყურები, გული, ყელი, ფეხი და ხელი. ვრცელი ემპირიული მასალის ანალიზი ადასტურებს, რომ ყოველდღიურ ცხოვ-

რებაში უმჯობესია, მოვერიდოთ ნეგატიური კონოტაციის ფრაზეოლოგიური ერთეულების გამოყენებას და ჩავანაცვლოთ ისინი დადებითი სემანტიკის ფრაზეოლოგიური ერთეულებით.

It is well known that every language abounds in phraseological units with somatic components. These are untranslatable expressions containing the names of various parts of the human body as well as the elements of the respiratory, neural and gastro-intestinal systems.

The paper aims to study the phraseological units with somatic components in English and Georgian languages. Numerous linguists have dealt with the study of such units in both languages under analysis. However, the novelty of the given paper is that it approaches the above-mentioned units with regard to their psychological impact, which, in the long run, either affects or benefits the human health system. Therefore, based on the works of neuroscientists and psychologists, the paper outlines the positive and negative impacts of phraseological units with somatic components on human health. Numerous research works and experiments have proved that some of the phraseological units under analysis (the ones with the negative semantic content) are harmful to our health, whereas others (the ones with positive semantic content) are safe, and, what is more, have a certain healing power. The paper discusses both types of phraseological units and their impact on human health. All the English empirical material is taken from numerous printed and electronic dictionaries of idioms. As for the Georgian material, it is taken from printed and online dictionaries as well as live colloquial speech.

The English and Georgian idioms related to parts of the human body and analyzed in the given paper are as follows: head, eyes, ears, heart, throat, foot, hand. Based on the analysis of ample empirical data, the paper proves that in our everyday speech we should

try to avoid using phraseological units with negative meaning and try to replace them with positive ones.

References:

Burbo L. 1989. "Listen to Your Body, Your best Friend on Earth". E.T.C. Inc. Quebec. Canada.

Dingenmanse M. 2006. "The Body in Yoruba. A Linguistic Study". MA Thesis. Leiden University.

Hurst K. 2016. "The Secret Law of Attraction. Master the Power of Intention". London. Greater Minds Ltd.

Iunescu M. R. 2005. "The Human Body as Reflected in English Somatic Verbal Idioms". In "Language and Literature. European Landmarks of Identity", Selected Papers of the 12th International Conference of the Faculty of Letters. University of Pitești, Romania. pp 39-46.

Newberg, A. Waldman, M.R. 2012. "Words Can Change Your Brain: 12 Conversation Strategies to Build Trust, Resolve Conflict, and Increase Intimacy". Penguin Publishing Group.

Oltean S. Takacs I. 2014. "Idioms of Body Parts in English. A Cognitive Perspective." Cluj-Napoca.

Oniani A. 1966. "Kartuli Idiomebi" [Georgian Idioms]. "Nakaduli". Tbilisi. (In Georgian).

Oxford Dictionary of English Idioms. 2009. Oxford University Press.

Sinelnikov V. 2018. "**Vozliubi Bolezn Svoyu**" [**Love Your Disease**]. Tsentr-poligraph. Moscow (In Russian).